

Per **Maite Serra-Franco**

La nova Llista Vermella de les Aus: el virot petit *En Perill Crític d'Extinció*

Gràcies a nous criteris taxonòmics i, principalment, a millores en les tècniques genètiques, la Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa (UICN) ha publicat la nova Llista Vermella Mundial de les Aus —elaborada excepcionalment un any després de la darrera publicació, ja que s'actualitza cada dos anys— que ha realitzat BirdLife International a fi de donar l'avís d'alarma per 350 noves espècies, abans considerades subespècies, i reevaluar espècies ja existents en relació amb la publicació del 2013 (1,2). La nova llista exposa que, de les 10.425 espècies d'aus identificades a tot el món, el 13% estan amenaçades d'extinció —213 espècies *en perill crític*, 419 *en perill* i 741 *vulnerables*— i que, de les 350 noves espècies d'aus, el 25% estan amenaçades. La llista també consi-

dera 140 espècies com *completament extintes* (1,2).

A Espanya hi ha 26 espècies a punt de desaparèixer, molt escasses i/o amb una àrea de distribució molt reduïda (1,2). Un exemple és el virot petit (*Puffinus mauretanicus*), l'única au marina endèmica d'Espanya, la més amenaçada d'Europa i l'única del continent al costat de la curlera de bec fi (*Numenius tenuirostris*) inclosa en la categoria *en perill crític d'extinció* de la llista (3). El virot petit apareix com a espècie prioritària en llistes i tractats internacionals, com el Conveni OSPAR (Protecció de l'Atlàntic Nord-est) o el de Barcelona (Protecció del Mediterrani) i recentment ha estat inclòs en la llista del Tractat per a la Conservació d'Albatros i Petrells. És la primera espècie de l'Atlàntic Nord que s'inclou dins

aquest conveni. Aquesta au només cria a les Illes Balears, i es calcula que queden poc més de 2.000 parelles reproductores. La captura accidental en arts de pesca i la depredació per animals introduïts, moixos principalment, manté la taxa de supervivència dels adults sota mínims (4). Recentment, diverses organitzacions ecologistes han alertat sobre futurs projectes urbanístics en els illots de Tagomago i sa Conillera, al costat d'Eivissa, tots dos espais protegits i altament sensibles, ja que en aquesta zona hi ha la principal colònia de virot petit (3,5,6).

M. Louzao, que va realitzar la seva tesi doctoral sobre el virot petit, ha participat durant quatre anys en el seguiment de les colònies en les reserves naturals d'es Vedrà, es Vedranell i els Illots de

Ponent d'Eivissa, en col·laboració amb el Fons per a la Conservació d'Eivissa i SEO/BirdLife. La informació obtinguda d'aquest treball resulta clau, entre altres motius, per a dissuadir de la construcció d'un hotel en el far d'un dels illots (sa Conillera) d'aquesta reserva (3).

SEO/BirdLife assenyalava que es requereix que les administracions competents dels llocs on habiten aquestes aus realitzin plans de recuperació i conservació de manera iminent, uns plans als quals, de fet, obliga la Llei i dels quals no disposen moltes comunitats autònomes fins al dia d'avui (1,2).

El virot petit compta amb un pla d'acció internacional que conté pautes de conservació que han d'adoptar els estats implicats (3). Malauradament, els treballs de seguiment i control que es duen a terme a través de projectes Life europeus o els plans de conservació del Govern Balear es qualifiquen de lloables, però insuficients i parcials (3). Des del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi ambient (Magrama) afirmen que "està previst actualitzar l'estratègia per a la conservació de cara al proper any, atès que l'anterior data del 2005 i necessita una adaptació al contingut del nou pla d'acció internacional publicat en 2011 i a la nova informació tècnica-científica disponible"(3).

Fonts Bibliogràfiques:

- 1) El 13% de las aves del mundo están amenazadas de extinción. SEO/BirdLife 24/7/2014;
- 2) El 25% de las 361 nuevas especies de aves están amenazadas. SEO/BirdLife 2/9/2014;
- 3) Rico Y. La más amenazada de Europa. EL PAÍS, Madrid, 9 AGO 2014 - 11:53 CEST;
- 4) Sevillano E. Un 13% de las aves del mundo están amenazadas de extinción. EL PAÍS, Madrid 24 JUL 2014 - 09:56 CEST;
- 5) Desarrollo litoral. SEO/BirdLife 16/10/2012 ;
- 6) Continúa el debate sobre el faro de Sa Conillera en Ibiza. SEO/BirdLife 20/5/2014.

Les plantes demanen ajuda a les aus insectívores

Davant de l'atac d'artròpodes herbívors, les plantes alliberen compostos volàtils que atreuen els seus enemics naturals. Aquest fet, estudiat en artròpodes depredadors, amb prou feines s'havia investigat en aus insectívores, un dels principals grups depredadors d'insectes. Per conèixer millor aquest mecanisme, investigadors de l'Estació Experimental de Zones Àrides (EEZA-CSIC) i del Centre d'Ecologia Terrestre (NIOO) dels Països Baixos van fer diversos experiments amb ferrerics (*Parus major*) i erugues de papallones. Els resultats,

considerant que els arbres infestats i no infestats difereixen en les emissions de volàtils i característiques visuals, van revelar que els ferrerics són capaços de discriminar entre arbres parasitats per erugues i arbres no parasitats, fins i tot, quan les aus no podien veure les erugues o el dany que ocasionen sobre les fulles. Així es va demostrar, per primera vegada, que les aus ensumen quin arbre està plagat amb les seves preses, segons les diferències en els perfils químics que emeten els arbres infestats i els no infestats. D'aquesta manera

es pot afirmar que les substàncies volàtils alliberades per les plantes en resposta a l'atac de les erugues de papallona no només atreuen els insectes depredadors, sinó també els vertebrats depredadors.

Font Bibliogràfica: Luisa Amo, Jeroen J. Jansen, Nicole M. van Dam, Marcel Dicke and Marcel E. Visser, Birds exploit herbivore-induced plant volatiles to locate herbivorous prey. Ecology Letters Volume 16, Issue 11, pages 1348–1355, November 2013.

